

Predmet: Lovas (Ljuban Devetak i dr.)

Broj predmeta: K.V. br. 6/07 (od 01.01.2010. godine broj predmeta je K. Po2 br. 22/10)

Glavni pretres 30.06.2009.

Izveštaj: Nataša Kandić i Milena Vasić, punomoćnice oštećenih

Saslušanje svedokinje Snježane Krizmanić

Kada je počelo granatiranje Lovasa, 10.10.1991, bila je u kući sa ocem, majkom i bratom. Sa majkom se nešto kasnije sklonila u kuću Viteka Franje, gde se skrivalo više porodica iz sela. Popodne su na tu kuću bacili dve bombe, ali niko nije povređen. Ujutru su čuli da je ubijen muž Rozalije Pejić. Sa majkom je prešla u kuću Slavka Latasa. Dobrovoljci su naredili meštanima da na kapije stave krpe, a oko ruke bele trake. One koji to nisu učinili mogli su da ubiju. Nakon dva-tri dana prijavila se sa majkom kod Milana Devčića, koji ih je porvocirao i ispitivao gde su joj otac i braća. Nedelju dana kasnije, 17.10.1991, u kuću Slavka Latasa, ušla su četvorica vojnika, među kojima i optuženi Aleksandar Nikolaidis. Nosio je maskirnu uniformu i plavu šuškvu trenerku na kojoj je su bili tragovi krvi. Odveli su je u kuću Ivica Franciškovića i uveli je u sobu, gde je ostala sa optuženim Nikolaidisom i nekim Slavkom. Pustili su kasetu sa proslave HDZ-a na kojoj je svedokinja vodila program. Tražili su joj da da podatke o osobama na kaseti. U prostoriju je ubrzo ušao veći broj dobrovoljaca. Slavko je insistirao da napuste prostor kako bi nastavili ispitivanje, ali ga oni nisu poslušali. Čupali su je, dodirivali i smejali se. Optuženi Milan Radojčić odveo ju je u Štab koji se nalazio u kući Bore Kesera. Odveo ju je na sprat kuće i zaključao je. U toku noći spustili su je u prizemlje, gde ju je ispitivao optuženi Ljuban Devetak. Po sprovedenom ispitivanju vratili su je u sobu gde je provela noć. Ujutru ju je optuženi Milan Radojčić prebacio u prostorije Teritorijalne odbrane i rekao joj da ga sluša, jer će je ostali u suprotnom rastrgnuti. Narednih dana čistila je spavaonice i ostale prostorije. Prvog dana u Radojčićevu kancelariju došao je Petronije. Obilazio je oko nje i pokazivao joj kako će je zaklati. Par puta ju je udario po glavi. Videla je kada su na ispitivanje doveli Mariju i Stipu Luketića za koje je kasnije saznala da su ubijeni. Na ispitivanje su doveli i Baliće, kao i Ivicu Matića. U zatvorima su stražarili Slobodan Zoraja, Milenko Rudić, Milan Grković i Ilija Kresojević. Videla je kada su u prostoriju kod Milana Radojčića doveli Željka i Darka Pavlića. Svi ljudi koje je tada videla, više nisu živi. Optuženi Aleksandar Nikolaidis odveo ju je 24.10.1991. u kuću Vlade Somborca i rekao joj je da je dobio naređenje da je ubije. Nakon toga on je izašao, a ušao je *Aždaja* koji joj je rekao da mora da je ubije, ali joj je naredio da se pre toga skine. Svukla se, ali je u prostoriju ušao Nikolaidis i rekao joj da se obuče. Odveo ju je u prostoriju u kojoj su bili Vlado Somborac i njegova majka. Rekao joj je da će razgovarati sa optuženim Ljubanom Devetakom, a sutradan ujutru odveo je u kuću optuženog Devetaka. Na podu susedne sobe ležao je Marin Madžarević koga je izbo Petronije. Optuženi Devetak joj je rekao da je ne može zaštititi i kako je traže i *četnici* i vojska, i da bi bilo najbolje da je Nikolaidis izvede iz sela. U pratnji optuženog Nikolaidisa, otišla je i pozdravila se sa porodicom, uzela dokumenta i prenoćila u kući optuženog Devetaka. Ujutru je *jugom* po nju došao optuženi Aleknadar Nikolaidis, a sa njim su bili neki Dragan iz Kraljeva i Kosta. Sledećih mesec dana provela je na više mesta u Pančevu i okolini, na kojima ju je odvodio optuženi Nikolaidis, koji ju je predstavljao kao svoju verenicu. U međuvremenu se obratila i policiji i razgovarala sa nekim inspektorom kome je prijavila da je oteta. Optuženi Nikolaidis je rekao da je najbolje da se uda za njega jer će u suprotnom biti ubijena. Odbila je njegovu ponudu, a on je postao agresivan. Naredio joj je da se svuče i počeo da se raskopčava. Molila ga je da bude korektan kao do tada, ali je on bio veoma ljut. Povukao ju

je za kosu i naredio joj da ga sluša. Gurnuo ju je na krevet, skinuo i silovao. Sutradan ujutru pustio ju je na nagovor prijatelja Branka i njegove žene, koji su joj pomogli da ode do Novog Sada.

Pitanja predsednice veća

Optuženi Milan Radojčić nosio je zelenu, a Ljuban Devetak maskirnu uniformu, opasač i pištolj, kojim joj je pretio dok ju je ispitivao. U kući Bore Kesera videla je Vikicu Filić, koja je bila u modricama. Optuženi Aleksandar Nikolaidis i *Aždaja* rekli su joj da im je optuženi Ljuban Devetak naredio da je ubiju. Negira da ju je optuženi Nikolaidis smirivao, nakon što joj je saopštio da je optuženi Ljuban Devetak naredio da je ubiju.

Komentar:

Svedokinja je saslušana putem video-konferencijske veze iz Županijskog suda u Zagrebu. Branioci optuženih odbili su da svedokinji postavljaju pitanja jer su imali primedbe na kvalitet svedočenja video konferencijskom vezom iz Županijskog suda u Zagrebu. Suđenje je pratilo 8 članova porodica žrtava i posmatrač *Žena u crnom*.

Fond za humanitarno pravo